

Pressiteade

Luxembourg, 21. november 2022

Ebapiisav koordineerimine piirab ELi teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise mõju

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt ei kasutata täielikult ära sünergiat ELi mitme miljardi euro suuruse teadusprogrammi „Horisont 2020“ ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahel. Ajavahemikul 2014–2020 ei olnud selle sünergia loomiseks vajalikud eri elemendid veel paigas. Euroopa Komisjon ja ELi liikmesriikides fonde haldavad ametiasutused ei tee tihedat koostööd ning liikmesriikides fonde haldavad asutused töötavad sageli killustatud ja kapseldatud struktuurides, mis takistavad neil kasutada vahendeid üksteist täiendaval viisil. See piirab teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud investeringute rakendamist ja mõju ning pärsib jõupingutusi teadusuuringute ja innovatsiooni lõhe kaotamiseks Euroopas.

Aastatel 2014–2020 eraldas EL oma eelarvest teadusuuringutele ja innovatsioonile rohkem kui kunagi varem – 12%. Sellest 76,4 miljardit eurot tuli programmist „Horisont 2020“ ja peaaegu 41 miljardit eurot Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest. Audiitorid kontrollisid, kas komisjon ja ELi liikmesriikide korraldusasutused on astunud vajalikke samme fondide vahelise sünergia loomiseks, et tagada nende suurem mõju kui seda on üksikutel sekkumistel kokku.

„Ajalt, mil kodanikud sõltuvad meie teadlastest ja novaatoritest nii paljudes olulistest valdkondades – alates vaktsiinide väljatöötamisest kuni energia, rohe- ja digipöördeni – peame me maksimeerima teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise mõju,“ ütles auditit juhtinud kontrollikoja liige Ivana Maletić. „Esmapilgul võib tunduda, et programm „Horisont 2020“ ja Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid on kaks erinevat instrumenti, millel on vähe ühist. Nad võivad aga saavutada suurema mõju, kui neid rakendada teineteist täiendades. Selleks tuleb algusest peale teha koostööd nii programmide kavandamisel kui ka rakendamisel.“

Audiitorid leidsid, et perioodil 2014–2020 ei olnud fondide vahelise sünergia loomiseks olulisi tegureid veel olemas. Esiteks ei olnud fondide eeskirjad hästi ühtlustatud. Komisjon on astunud samme selle parandamiseks aastatel 2021–2027, kuid ei ole veel teada, kas muudatustel on oodatav mõju. Teiseks, kuigi komisjonisisene koostöö aastatel 2014–2020 paranes, oli koostöö komisjoni ja liikmesriikide ning liikmesriikide endi vahel sageli ebaühtlane. Kolmandaks, kuigi oluline on saada teavet nii programmist „Horisont 2020“ kui ka Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatud projektide ja toetusesaajate kohta, ei olnud kuni 2022. aasta märtsini olemas põhjalikku andmebaasi kõigist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatud projektidest. Pärast seda kasutusele võetud andmebaas ei ole ikka veel ühildatud programmi „Horisont 2020“ andmebaasiga. Neljas tegur oli ELi riikide korraldusasutuste

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

asjatundlikkus ja juhtimissuutlikkus, mis ei olnud komisjoni toetusest hoolimata nõuetekohasel tasemel.

Sünergia loomiseks tuleb seda juba varases etapis strateegilise planeerimise dokumentides asjakohaselt arvesse võtta. Audiitorid leidsid siiski, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide strateegilise planeerimise dokumentides on vähe viiteid sünergiale programmiga „Horisont 2020“. Lisaks olid nendes strateegilistes dokumentides esitatud prioriteedid sageli liiga üldsõnalised, mis raskendas investeringute suunamist ja sünergia loomist. Üks sünergia – Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite kasutamine programmi „Horisont 2020“ projektide teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuste kasutamiseks – oli kõige vähem tähelepanu saanud valdkond. Selle üks peamisi põhjuseid oli asjaolu, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide korraldusasutused lihtsalt ei teadnud, kuidas luua sünergiat ja leida programmi „Horisont 2020“ projektide tulemusi. Audiitorite sõnul jäeti seeläbi kasutamata võimalus teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuste rakendamiseks. Veel üks näide on kvaliteedimärgis, mis anti programmi „Horisont 2020“ positiivse hinnangu saanud taotlustele, mida vahendite puudumise tõttu ei siiski ei rahastatud. See võib hõlbustada rahastamist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames, kuid seda kasutati vaid vähesel määral. Üldiselt suudeti luua muud liiki sünergiat, nagu näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetus teaduskeskustele, et aidata projektidel konkureerida programmi „Horisont 2020“ selektiivsema rahastamise saamiseks.

Selgitav taustteave

Programm „Horisont 2020“ ja sellele järgnev programm „Euroopa horisont“ on suunatud tiptaseme saavutamisele, samas kui Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eesmärk on vähendada piirkondlikke erinevusi, toetades sealhulgas teadusuuringuid ja innovatsiooni. Sünergia loomine on eriti oluline teadus- ja innovatsioonitegevuses mahajäänud riikide jaoks, kuna see võimaldab koordineerida programmi „Horisont 2020“ ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite kasutamist, saavutades suurema mõju, kui kumbki fond eraldi suudaks. Aastatel 2021–2027 on programmi „Euroopa horisont“ ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames teadusuuringutele ja innovatsioonile eraldatud veelgi rohkem raha ning sünergiale on pööratud suuremat tähelepanu.

Eriaruanne 23/2022: „Programmi „Horisont 2020“ ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahelist sünergiat ei ole veel täielikult ära kasutatud“ on kättesaadav [kontrollikoja veebisaidil](#). See täiendab kontrollikoja [eriaruannet 15/2022](#) programmis „Horisont 2020“ osalemise laiendamise meetmete kohta.

Pressikontakt

Kontrollikoja pressibüroo: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti – e-post: claudia.spiti@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois – e-post: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 551 502